Justitieutskottets betänkande 1987/88:10

om ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall, m. m. (prop. 1987/88:9 – delvis – och prop. 1987/88:13)

JuU
1987/88:10

Propositionerna

I proposition 1987/88:9 har regeringen (utrikesdepartementet) föreslagit *riksdagen att dels godkänna en konvention* den 11 oktober 1985 om upprättande av det multilaterala investeringsgarantiorganet (MIGA), *dels* anta ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Propositionen har hänvisats till utrikesutskottet. Utrikesutskottet har därefter till justitieutskottet överlämnat propositionen såvitt gäller lagförslaget. Propositionen i övrigt jämte en med anledning av propositionen väckt motion behandlar utrikesutskottet i sitt betänkande UU 1987/88:9.

I proposition 1987/88:13 har regeringen (utrikesdepartementet) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna ett avtal den 13 maj 1987 om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat, *dels* anta ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Denna proposition har hänvisats till justitieutskottet.

Utskottet

Propositionernas huvudsakliga innehåll

I proposition 1987/88:9 föreslås att riksdagen godkänner en inom Världsbanken utarbetad konvention om upprättande av det multilaterala investeringsgarantiorganet (the Multilateral Investment Guarantee Agency; MIGA). Detta organs syfte är att utfärda garantier mot icke-kommersiella risker för investering i u-länder och därigenom stimulera flödet av resurser för produktiva ändamål till dessa länder. I propositionen föreslås vidare en av ett svenskt tillträde till MIGA-konventionen betingad ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Ändringen innebär att MIGA och dess personal tillerkänns de förmåner som anges i konventionen.

I proposition 1987/88:13 föreslås att riksdagen godkänner ett den 13 maj 1987 undertecknat avtal om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat. Detta avtal ersätter ett avtal den 12 april 1973 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning samt ett tilläggsprotokoll den 15 maj 1973 om Nordiska rådets presidiesekre-

tariat och dess rättsliga ställning. I propositionen föreslås vidare en ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall som betingas av att 1987 års avtal träder i stället för de tidigare avtalen.

Utskottets överväganden

Sverige är bundet av ett antal stadgor och avtal rörande internationella organisationer och organ. Flertalet av dessa handlingar innehåller bestämmelser om immunitet och privilegier för den ifrågavarande organisationen liksom för personer med anknytning till denna. Dessa bestämmelser avser ofta immunitet för organisationen mot rättsligt förfarande, okränkbarhet för organisationens lokaler och arkiv samt immunitet för organisationens tjänstemän och experter. Ofta tillförsäkras de anställda förmåner även av annat slag, såsom skatte- och tullfrihet. Bland dessa avtal och stadgor märks främst konventionen den 13 februari 1946 rörande Förenta nationernas privilegier och immunitet samt konventionen den 21 november 1947 om privilegier och immunitet för Förenta nationernas fackorgan. Vidare skall nämnas Wienkonventionerna år 1961 och år 1963 rörande diplomatiska resp. konsulära förbindelser. De bestämmelser om förmåner som finns i överenskommelser som Sverige tillträtt har införlivats med svensk rätt genom lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt lagens 4 § skall sådana internationella organ och därtill anslutna personer som anges i skilda punkter i en bilaga till lagen åtnjuta immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i avtal eller stadga som är i kraft i förhållande till Sverige.

Avtalet år 1987 om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat har tillkommit efter vissa organisationsförändringar som nyligen genomförts i syfte att effektivisera arbetsformerna i det nordiska samarbetet. Avtalet reglerar bl. a. omfattningen av den immunitet och de privilegier som tillkommer organisationen och dess tjänstemän jämte deras familjemedlemmar. Den nya regleringen överensstämmer i stora delar med vad som gäller enligt 1973 års avtal i samma ämne jämte tilläggsprotokoll; om godkännande av 1973 års avtal och tilläggsprotokoll samt därav betingad lagstiftning, se UU 1973:14, rskr. 246. Ändringarna är sakligt av mindre vikt. Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner 1987 års avtal. Utskottet tillstyrker också förslaget i proposition 1987/88:13 om ändring av punkt 20 i bilagan till lagen om immunitet och privilegier.

I sitt betänkande UU 1987/88:9 tillstyrker utrikesutskottet – med avstyrkande av den i ärendet väckta motionen – förslaget i proposition 1987/88:9 om godkännande av konventionen om upprättande av det multilaterala investeringsgarantiorganet (MIGA). Den i propositionen föreslagna lagändringen, som betingas av ett svenskt tillträde till MIGA-konventionen, innebär att till den nyss nämnda bilagan till lagen om immunitet och privilegier fogas en ny punkt, punkt 35, som avser immunitet och privilegier enligt konventionen för organet, ledamöterna i dess råd och styrelse samt personer med tjänst hos organet. Justitieutskottet tillstyrker – mot bakgrund av utrikesutskottets ställningstagande i frågan om godkännande av konventionen – att en sådan ny punkt fogas till bilagan.

Förslagen i propositionerna innebär att de båda lagändringarna skall träda i kraft den 1 januari 1988. Utskottet, som inte har något att erinra mot tidpunkten för ikraftträdandet, föreslår att lagförslagen på sätt framgår av utskottets hemställan sammanförs till ett förslag.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:13 i denna del godkänner avtalet den 13 maj 1987 om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat,

2. att riksdagen på det sätt bifaller propositionerna 1987/88:9 och 1987/88:13 i denna del att riksdagen antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall[1] skall ha följande lydelse.

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
20 Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat	Personer med anställning vid angivna sekretariat jämte deras *familjemedlemmar*	Avtal den *13 maj 1987* om *den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat*
35 Multilaterala investeringsgarantiorganet (MIGA)	Ledamöterna i organets råd och styrelse samt personer med tjänst hos organet	Konvention den 11 oktober 1985 om upprättande av det multilaterala investeringsgarantiorganet

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

[1] Lagen omtryckt 1987:341.

Stockholm den 17 november 1987

På justitieutskottets vägnar

Karin Ahrland

Närvarande: Karin Ahrland (fp), Lars-Erik Lövdén (s), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Helge Klöver (s), Björn Körlof (m), Ulla-Britt Åbark (s), Gunilla André (c), Sven Munke (m), Hans Göran Franck (s), Birthe Sörestedt (s), Elving Andersson (c), Göran Magnusson (s), Eva Johansson (s), Lars Sundin (fp) och Jerry Martinger (m).

gotab Stockholm 1987 13980